

Saa kommer jeg til Udtalelserne fra de to Mindretal, paa den ene Side det socialdemokratiske og paa den anden Side det konservative Partis Repræsentanter. Disse to Udtalelser eller Ønsker gaar selv sagt ikke ganske i samme Retning. De socialdemokratiske Medlemmer fremhæver paa ny, saaledes som det ærede Medlem fra Skanderborg Amts 1ste Valgkreds (Hans Nielsen) gjorde det allerede ved Lovforslagets første Behandling, at deres Attraa er, at Nationalbanken skal være en Statsbank, saaledes at Staten helt og holdent skal overtage Seddeludstedelsen, idet den bliver umiddelbar Herre over eller Ejer af Nationalbanken. Det konservative Parti finder derimod Anledning til stærkt at understrege, at Banken bør være selvstændig og uafhængig, saaledes som jo Forholdet er i de allerfleste Lande, hvor man har en Bank til at udøve Retten til Seddeludstedelsen.

Til det ærede Medlem for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds kan jeg kun sige det samme, som jeg udtalte ved første Behandling, at efter alle Tiders Erfaringer er det vel noget af det mest ulykkebringende, man kan foretage i finansiel Henseende, at lade Staten gøre Seddeludstedelsen simpelt hen til en Afdeling af Statens Bogtrykkeri. De Konsekvenser, der deraf flyder, er saadanne, at den Stat, der indlader sig derpaa, snart vil faa Behageligheden at føle. Det ærede Medlem søger, om end vel neppe fuldt bevidst, i samme Aandedræt som han henstiller, at Staten skal overtage Seddeludstedelsen, at dokumentere, hvad det vilde føre til. Han og hans Meningsfæller siger, at da Banken ikke har kunnet imødekomme Kravet om, at Bankens Afgift til Staten væsentligt forhøjes, har man rejst Spørgsmaalet om Muligheden af, at Banken ved et større Laan til Kommunerne støtter Boligbyggeriets Fremme her i Landet. Da jeg hørte dette omtale, blev der nævnt en Sum, jeg tror af 100 Millioner, og det er blevet mig sagt, at der endog har været Tale om 200 Millioner, som Banken skulde laane til Kommunerne til Anbringelse i Mursten og Kalk. Det er et Beløb, der er større end Nationalbankens hele Seddeludstedelse for 5 Aar siden. Hvis Staten blev Herre over Banken og derefter vilde bruge Bankens Sedler ikke blot til at afholde sine egne Udgifter, men ogsaa til

at hjælpe Kommunerne paa denne nemme Maade, vilde Resultatet blive, at Banken, naar der om nogle Aar indtræder den Krise i vort økonomiske Liv, som vi med største Sikkerhed kan forudse, vilde være insolvent. Alle Bankens disponible Midler vilde være fastgjorte paa en saadan Maade, at de ikke kunde rokkes, og de Kalamiteter, der vilde følge for hele vort Samfundsliv vilde ikke være til at overse.

Naar paa den anden Side det ærede 24de Medlem for Hovedstaden (Theodor Jensen) gør sig til Talsmand for den modsatte Opfattelse, og naar han stærkt understreger Kravet om Nationalbankens Uafhængighed og Selvstændighed, saa er jeg tilbøjelig til at tro, at han og hans Partifælle ved de Udtalelser, de har fremsat i Betænkningen, dog vistnok skyder noget ud over Maalet. „Nationalbankens Oktroj“, siger de, „hævder jo det dobbelte Princip, at Banken paa den ene Side skal være uafhængig af private Interesser . . . og paa den anden Side uafhængig af og „adskilt fra“ Finansministeriet i dettes eventuelle Pengetrang . . . Derfor havde vi ønsket at begrænse Finansministeriets Mulighed for gennem Laan at tvinge Banken til at holde en større Seddeludstedelse, end Omsætningens Tary kræver“. Mindretallets Ønsker gaar derfor ud paa, „at begrænse det Beløb, som Staten i korte eller lange Laan kan skyldte Banken“. Naar Staten er kommet til at skyldte Nationalbanken et større eller mindre Beløb — det er noget vekslende efter Omstændighederne her i disse Krigsaar —, behøver jeg ikke at sige nogen, at dette er ikke en Ting, der hidrører fra, at det har været en Fornøjelse for Nationalbanken at forstrække Finansministeren med de Penge. Men uagtet Nationalbanken nominelt staa uafhængig, idet den er et selvstændigt Aktieselskab under Statens Kontrol, medens Staten ikke har nogen som helst Ret eller Adkomst til umiddelbart at byde eller befale Nationalbankens Direktion at yde Staten Laan, saa har Nationalbanken alligevel efter Omstændighederne fundet sig foranlediget til at gøre det, fordi Staten har været i Pengetrang. Overfor de Vanskeligheder for Samfundet, som derved foranledigedes, har Nationalbanken maattet anse det for uforeneligt med den offentlig-